

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Синтаксис современного татарского языка Б3.Б.2.5

Направление подготовки: 032700.62 - Филология

Профиль подготовки: Прикладная филология (Татарский язык и литература, английский язык)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Сагдиева Р.К.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Харисов Ф. Ф.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No 902332814

Казань

2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Сагдиева Р.К. кафедры татарского языка и методики преподавания отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации им.Г.Тукая , Ramilya.Sagdieva@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

"Синтаксис татарского языка" - изучение и усвоение теоретических основ данной дисциплины, ее основных единиц, связей и взаимоотношений между ними, особенностей употребления этих форм и дальнейшее совершенствование и активизация устной и письменной речи студентов, знакомство с основными достижениями современной тюркологии.

Основная задача курса - сформировать умение и навыки, как в процессе изучения теоретического материала, так и в процессе практических занятий, подготовить студентов к профессиональной деятельности.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б3.Б.2 Профессиональный" основной образовательной программы 032700.62 Филология и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 3 курсе, 5, 6 семестры.

Студент должен знать основной понятийный аппарат дисциплины, приобретенный в рамках школьной программы, владеть основными пунктуационными навыками на уровне словосочетания и предложения, изучить вопросы, позволяющие установить системный характер синтаксиса татарского языка, познать функциональную значимость синтаксических единиц, что способствует развитию навыков сознательного использования речевых средств.

Курс направлен на выработку у студентов аналитических и практических навыков в рассмотрении лингвистических вопросов. Учебная дисциплина "Синтаксис татарского языка" базируется на изучении специальных дисциплин "Введение в языкознание", "Татарский язык и культура речи", "Риторика", "Лексикология татарского языка", "Морфология татарского языка" и является важнейшей составляющей в процессе профессиональной подготовки дипломированных специалистов.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-8 (общекультурные компетенции)	осознание социальной значимости своей профессии, высокая мотивация к профессиональной деятельности
ОК-1 (общекультурные компетенции)	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения
ОК-2 (общекультурные компетенции)	владение нормами литературного языка, навыками практического использования системы функциональных стилей речи; умение создавать и редактировать тексты профессионального назначения на татарском языке
ПК-1 (профессиональные компетенции)	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-2 (профессиональные компетенции)	владение базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий
ПК-10 (профессиональные компетенции)	умение готовить учебно-методические материалы для проведения занятий и внеклассных мероприятий на основе существующих методик
ПК-11 (профессиональные компетенции)	готовность к распространению и популяризации филологических знаний и воспитательной работе с учащимися
ПК-12 (профессиональные компетенции)	владение базовыми навыками создания на основе стандартных методик и действующих нормативов различных типов текстов
ПК-16 (профессиональные компетенции)	умение организовать самостоятельный профессиональный трудовой процесс; владение навыками работы в профессиональных коллективах; способность обеспечивать работу данных коллективов соответствующими материалами при всех вышеперечисленных видах профессиональной деятельности (
ПК-3 (профессиональные компетенции)	свободное владение основным изучаемым языком в его литературной форме
ПК-4 (профессиональные компетенции)	владение основными методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на основном изучаемом языке
ПК-5 (профессиональные компетенции)	способность применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности
ПК-6 (профессиональные компетенции)	способность проводить под научным руководством локальные исследования на основе существующих методик в конкретной узкой области филологического знания с формулировкой аргументированных умозаключений и выводов
ПК-7 (профессиональные компетенции)	владение навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания; знание основных библиографических источников и поисковых систем
ПК-8 (профессиональные компетенции)	владение навыками участия в научных дискуссиях, выступления с сообщениями и докладами, устного, письменного и виртуального (размещение в информационных сетях) представления материалов собственных исследований
ПК-9 (профессиональные компетенции)	способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

□ основные положения о грамматическом строе татарского языка;

□ теоретический материал по основным синтаксическим направлениям, позволяющим установить системный характер синтаксиса татарского языка.

2. должен уметь:

- объяснять и различать синтаксические явления, изученные на лекционных и практических занятиях;
- анализировать единицы синтаксического уровня языка, выявлять речевые особенности данных единиц языка.

3. должен владеть:

- навыками выявления синтаксических отношений в словосочетании и предложении и умениями различать виды сложных предложений с точки зрения синтаксических особенностей;
- практическими навыками синтаксического анализа словосочетаний, простых и сложных предложений;
- основными пунктуационными навыками.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

применять умения и навыки установить системный характер синтаксиса татарского языка, познать функциональную значимость синтаксических единиц, что способствует развитию навыков сознательного использования речевых средств.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 7 зачетных(ые) единиц(ы) 252 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины отсутствует в 5 семестре; экзамен в 6 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Синтаксис фәне турында гомуми мәғълүмат. Синтаксисны өйрәнү тарихы.	5	1	2	0	0	домашнее задание

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
2.	Тема 2. Жәмләдә сүзләр бәйләнеше.	5	2	2	0	0	домашнее задание
3.	Тема 3. Гади жәмлә синтаксисы.	5	3	4	0	0	домашнее задание
4.	Тема 4. Сүзтезмә. Сүзтезмәгә анализ.	5	4	4	2	0	домашнее задание
5.	Тема 5. Жәмләнең грамматик кисәкләре. Баш кисәкләр. Иярчен кисәкләр. Модаль кисәкләр.	5	5	6	2	0	контрольная работа
6.	Тема 6. Жәмләнең синтагмаларга бүленеше.	5	6	2	2	0	домашнее задание
7.	Тема 7. Жәмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.	5	7	2	2	0	домашнее задание
7.	Тема 7. Жәмләнең семантик кисәкләргә бүленеше.	5	7	2	2	0	домашнее задание
8.	Тема 8. Жәмлә. Жәмләләрне төркемләү принциплары һәм жәмлә төрләре. Гади жәмләгә синтаксик анализ.	5	1	8	2	0	контрольная работа
9.	Тема 9. Кушма жәмлә синтаксисы турында гомуми мәгълүмат	6	2	2	2	0	домашнее задание
10.	Тема 10. Тезмә кушма жәмлә	6	3	6	8	0	домашнее задание
11.	Тема 11. Иярченле кушма жәмлә.	6	4	10	8	0	домашнее задание
12.	Тема 12. Катлаулы кушма жәмлә	6	5	6	6	0	контрольная работа
13.	Тема 13. Текст синтаксисы. Тезем. Чит сөйләмле текст	5	6	4	6	0	домашнее задание
14.	Тема 14. Пунктуация.	6	7	8	8	0	тестирование

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
	Тема . Итоговая форма контроля	6		0	0	0	экзамен
	Итого			68	50	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Синтаксис фәне турында гомуми мәгълүмат. Синтаксисны өйрәнү тарихы.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Синтаксис фәне турында гомуми мәгълүмат. Синтаксисны өйрәнү тарихы. Синтаксис һәм логика фәннәре, сөйләм һәм фикерләү арасында мөнәсәбәт. Жөмлә һәм хөкем, алар арасындагы мөнәсәбәт. Синтаксис һәм аның төп өйрәнү объекты буларак сөйләм төзелеше. Сөйләмнең төп үзенчәлекләре ? хәбәрлек һәм модальлек. Сөйләм берәмлекләре.

Тема 2. Жөмләдә сүзләр бәйләнеше.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Синтаксисның башка фәннәр белән бәйләнеше. Синтаксис фәнендә төрле юнәлешләр. Коммуникатив синтаксис. Контрастив синтаксис. Грамматик синтаксис. Төп бүлекләре: гади жөмлә синтаксисы, кушма жөмлә синтаксисы, текст синтаксисы

Тема 3. Гади жөмлә синтаксисы.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Жөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзләрнең синтаксик бәйләнеше. Тезүле бәйләнеш. Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар. Ияртүле бәйләнеш. Ияртүле бәйләнешнең жөмлә оештырудагы рольләре буенча төрләре, аларны бәйләүче чаралар.

Тема 4. Сүзтезмә. Сүзтезмәгә анализ.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Гади жөмлә синтаксисы. Өйрәнелә торган проблемаларга кыскача характеристика Жөмләгә билгеләмә. Жөмләнең төп үзенчәлеге булган хәбәрлек һәм модальлек.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Жөмлөләрне төркемләү принциплары һәм жөмлә төрләре: иярчен кисәкләрнең булу-булмавына карап (жәенке ? жыйнак) жөмлөләр; баш кисәкнең санына карап (ике ? бер составлы); чынбарлыктагы күренешләрне раслау һәм инкяр итүгә карап (раслау ? инкяр); әйтү максатына карап (тулы ? ким); хәбәрлекле үзәкнең санына карап (гади ? кушма). Интонация һәм аның сөйләмдәге роле, төрләре.

Тема 5. Тема 5. Жөмләнең грамматик кисәкләре. Баш кисәкләр. Иярчен кисәкләр.

Модаль кисәкләр.

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Сүзтезмә. Сүзтезмәгә анализ. Сүзтезмөләрне өйрәнү тарихы. Сүзтезмөләрне төркемләү принциплары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Жөмлөләрне сүзтезмөләргә таркату алымнары. Сүзтезмөләргә анализ ясау.

Тема 6. Жөмләнең синтагмаларга бүленеше.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Жөмләнең грамматик кисәкләре. Баш кисәкләр. Иярчен кисәкләр. Модаль кисәкләр. Жөмләнең логик ?грамматик кисәкләргә бүленеше. Жөмлә кисәкләрен өйрәнүнең торышы. Баш кисәкләр. Ия. Иянең төп билгеләре; аның белдерелүе һәм төп мәгънәләре. Хәбәр. Хәбәрнең төп билгеләре; аның белдерелүе. Ия белән хәбәрнең үзара бәйләнеше һәм бу бәйләнешне белдерүче чаралар. Ия белән хәбәр арасында тыныш билгеләре. Баш кисәкләргә анализ ясау. Иярчен кисәкләр. Иярчен кисәкләрне өйрәнү тарихы. Иярчен кисәкләрне төркемләү принциплары. Аергыч һәм аның билгеләре. Төмамлык һәм аның үзенчәлекләре, төрләре. Туры һәм кыек төмамлыктар, аларның бирелеше, ияртүче кисәккә бәйләнү юллары. Аергычка һәм төмамлыкка синтаксик анализ ясау. Хәл һәм аның үзенчәлекләре. Вакыт урын, рәвеш, күләм, сәбәп, максат, шарт, кире хәлләр, аларның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары. Аныклагыч һәм аның үзенчәлекләре.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Аныклагычның урыны һәм аныкланмышка бәйләнү юллары. Хәлләргә анализ ясау. Аныклагычлар янында тыныш билгеләре.. Аныклагычларга анализ ясау. Модаль кисәкләр. Модаль кисәкләрнең төп үзенчәлекләре, аларның төрләре. Эндәш сүз һәм аларның бирелеше, аның янында тыныш билгеләре. Кереш сүз һәм аның бирелеше, мәгънәләре. Модаль кисәкләргә анализ ясау. Жөмләне катлауландыручы кисәкләр. Тиндәш кисәкләр. Тиндәш кисәкләрне өйрәнү тарихы. Тиндәш кисәкләрне үзара төркәүче чаралар. Алар янында гомумиләштерүче сүзләр. Жөмлә кисәкләрен гомумиләштереп кабатлау. Аерымланган иярчен кисәкләр. Аерымланган аергычлар, хәлләр. Аерымланган иярчен кисәкләр янында тыныш билгеләре.

Тема 7. Жөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Жөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Сөйләм яңалыгы һәм сөйләм предметы. Актуаль кисәкләргә бүленеш һәм телне практик куллану.

Тема 7. Жөмләнең семантик кисәкләргә бүленеше.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Жөмләнең синтагмаларга бүленеше. Синтагма турында төшенчә, аның өйрәнелә дәрәжәсе.

практическое занятие (2 часа(ов)):

. Синтагма белән бәйлә күренешләр

Тема 8. Жөмлә. Жөмләләрне төркемләү принциплары һәм жөмлә төрләре. Гади жөмлөгә синтаксик анализ.

лекционное занятие (8 часа(ов)):

Жөмлә. Жөмләләрне төркемләү принциплары һәм жөмлә төрләре. Раслау һәм инкяр жөмлөләр. Хикәя, сорау, боеру, тойгылы жөмлөләр. Бер составлы жөмлөләр.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Жәенке һәм жыйнак жөмлөләр. Тулы һәм ким жөмлөләр. Жөмлөгә анализ ясау тәртибе. Гади жөмлә синтаксисы буенча өйрәнелгән теоретик материалны гомумиләштереп кабатлау.

Тема 9. Кушма жөмлә синтаксисы турында гомуми мәгълүмат

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Кушма жөмлә синтаксисы турында гомуми мәгълүмат. Кушма жөмләләрне өйрәнү тарихы. Кушма жөмләләрне төркемләү принциплары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Жөмлөләр арасында структур һәм мәгънәви, грамматик бәйләнеш. Тезүле һәм ияртүле бәйләнеш.

Тема 10. Тезмә кушма жөмлә

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Тезмә кушма жөмлә. Тезмә кушма жөмлә үзенчәлекләре, төрләре.

практическое занятие (8 часа(ов)):

Тезмә кушма жөмләләрдә тыныш билгеләре. Тезмә кушма жөмләләргә анализ ясау.

Тема 11. Иярченле кушма жөмлө.

лекционное занятие (10 часа(ов)):

Иярченле кушма жөмлө. Иярченле кушма жөмлө үзенчәлекләре. Синтетик һәм аналитик иярченле кушма жөмлөләр, аларның төп үзенчәлекләре. Синтетик һәм аналитик кушма жөмлөләрнең үзара синонимлыгы. Иярчен жөмлөләрне мөгънә ягыннан төркемләү. Ия һәм хәбәр жөмлөләр. Төп үзенчәлекләре, баш жөмлөгә бәйләнү юллары. Ия һәм хәбәр жөмлөләргә анализ ясау. Аергыч, тәмамлык жөмлөләр. Төп үзенчәлекләре, баш жөмлөгә бәйләнү юллары. Хәл жөмлөләр, аларның төрләре. Рәвеш, күләм, вакыт, урын, сәбәп, максат, шарт, кире жөмлөләр.

практическое занятие (8 часа(ов)):

Аныклагыч жөмлөләр. Кереш жөмлөләр. Аларның кулланылыш үзенчәлекләре. Аергыч, тәмамлык, хәл, аныклагыч, кереш жөмлөләргә анализ ясау. Иярченле кушма жөмлөләрне гомумиләштереп кабатлау.

Тема 12. Катлаулы кушма жөмлө

лекционное занятие (6 часа(ов)):

катлаулы кушма жөмлө. Катлаулы кушма жөмлө төрләре: күп тезмәле, күп иярченле, катнаш кушма жөмлөләр.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Катлаулы кушма жөмлөләрдә тыныш билгеләре. Катлаулы кушма жөмлөләргә анализ ясау.

Тема 13. Текст синтаксисы. Тезем. Чит сөйләмле текст

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Текст синтаксисы. Синтаксисның өйрәнү объекты буларак текст. Тоташ сөйләм, текст һәм жөмлө. Аларда хәбәрлек һәм модалылек. Текстны өйрәнү тарихы. Макротекст һәм микротекст. Текстның мөгънәви бөтенлеге. Текстның коммуникатив бөтенлеге. Текстның структур бөтенлеге. Текстның грамматик бөтенлеге. Текст композициясе. Текст синтаксисы һәм лингвистик категорияләр. Чит сөйләмле текст. Чит сөйләм, аның төрләре. Туры сөйләмнең үзенчәлекләре: диалог, цитата.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Туры сөйләмнең автор сөйләменә бәйләнеше. Кыяк сөйләм, аның төп үзенчәлекләре, төрләре. Туры сөйләмне кыяк сөйләмгә әйләндерү. Уртақ сөйләм, аның өйрәнелү дәрәжәсе һәм үзенчәлекләре. Тезем. Теземнең төрләре. Теземдә тыныш билгеләре.

Тема 14. Пунктуация.

лекционное занятие (8 часа(ов)):

Синтаксисны өйрәнү тарихы. Татар грамматикаларында синтаксисны өйрәнү тарихы. Кушма жөмлө синтаксисы буенча үтелгән теоретик материалны гомумиләштереп кабатлау.

практическое занятие (8 часа(ов)):

Синтаксисны өйрәнү тарихы. Татар грамматикаларында синтаксисны өйрәнү тарихы. Кушма жөмлө синтаксисы буенча үтелгән теоретик материалны гомумиләштереп кабатлау.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Синтаксис фәне турында гомуми мөгълүмат. Синтаксисны өйрәнү тарихы.	5	1	Подготовка к устному опросу	2	Устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
2.	Тема 2. Жәмләдә сүзләр бәйләнеше.	5	2	Подготовка к устному опросу	2	Устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос
3.	Тема 3. Гади жәмлә синтаксисы.	5	3	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
4.	Тема 4. Сүзтезмә. Сүзтезмәгә анализ.	5	4	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
5.	Тема 5. Тема 5. Жәмләнең грамматик кисәкләре. Баш кисәкләр. Иярчен кисәкләр. Модаль кисәкләр.	5	5	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
6.	Тема 6. Жәмләнең синтагмаларга бүленеше.	5	6	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
7.	Тема 7. Жәмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.	5	7	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос устный опрос
7.	Тема 7. Жәмләнең семантик кисәкләргә бүленеше.	5	7	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
8.	Тема 8. Жәмлә. Жәмләләрне төркемләү принциплары һәм жәмлә төрләре. Гади жәмләгә синтаксик анализ.	5	1	Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
9.	Тема 9. Кушма жәмлә синтаксисы турында гомуми мәгълүмат	6	2	Подготовка к устному опросу	6	Устный опрос
10.	Тема 10. Тезмә кушма жәмлә	6	3	Подготовка к устному опросу	6	Устный опрос
11.	Тема 11. Иярченле кушма жәмлә.	6	4	подготовка домашнего задания	6	домашнее задание
				Подготовка к устному опросу	4	Устный опрос
12.	Тема 12. Катлаулы кушма жәмлә	6	5	Подготовка к устному опросу	8	Устный опрос
13.	Тема 13. Текст синтаксисы. Тезем. Чит сөйләмле текст	5	6	Подготовка к устному опросу	8	Устный опрос
14.	Тема 14. Пунктуация.	6	7	Подготовка к устному опросу	6	Устный опрос
	Итого				80	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса "Синтаксис татарского языка " предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий, а также настоятельно требует рационального их сочетания. Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как лекция, практические занятия, семинары и др. В курсе могут быть использованы также новые информационные технологии, в частности, мультимедийные программы, фото- и видеоматериалы.

При проведении систематических занятий, наряду с традиционными формами обучения, применяются активные формы и методы обучения студентов, которые направлены на самостоятельное овладение студентами знаниями и умениями в процессе активной познавательной и практической деятельности.

Проведение практических занятий строится на закреплении лекционного курса и результатов самостоятельной работы студентов с лингвистической литературой. Семинары проводятся с учетом активных форм и методов обучения, и могут иметь форму дискуссий, диспута, круглого стола, турнира и т.д., что позволяет студентам не только высказать свою точку зрения по рассматриваемой проблеме, но и научиться отстаивать ее в процессе обсуждения.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Синтаксис фәне турында гомуми мәғлүмат. Синтаксисны өйрәнү тарихы.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 2. Жәмләдә сүзләр бәйләнеше.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 3. Гади жәмлә синтаксисы.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 4. Сүзтезмә. Сүзтезмәгә анализ.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 5. Тема 5. Жәмләнең грамматик кисәкләре. Баш кисәкләр. Иярчен кисәкләр. Модаль кисәкләр.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 6. Жәмләнең синтагмаларга бүленеше.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 7. Жәмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.

Устный опрос устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 7. Жәмләнең семантик кисәкләргә бүленеше.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 8. Жөмлә. Жөмлэләрне төркемләү принциплары һәм жөмлә төрләре. Гади жөмлөгә синтаксик анализ.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 9. Кушма жөмлә синтаксисы турында гомуми мәгълүмат

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 10. Тезмә кушма жөмлә

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 11. Иярченле кушма жөмлә.

домашнее задание , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 12. Катлаулы кушма жөмлә

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 13. Текст синтаксисы. Тезем. Чит сөйләмле текст

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема 14. Пунктуация.

Устный опрос , примерные вопросы:

Подготовка к устному опросу.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к экзамену:

Темы рефератов

1. Синтаксисны өйрәнү тарихы.
2. Синтаксисның башка фәннәр белән бәйләнеше.
3. Коммуникатив синтаксис.
4. Сүзтезмә.
5. Сүзтезмэләрне өйрәнү тарихы.
6. Интонация һәм аның сөйләмдәге роле, төрләре.
7. Жөмлә кисәкләрен өйрәнүнең торышы.
8. Ия белән хәбәрнең үзара бәйләнеше
9. Иярчен кисәкләр.
10. Хәл һәм аның үзенчәлекләре.
11. Аергыч һәм аның билгеләре.
12. Тәмамлык һәм аның үзенчәлекләре,
13. Кереш сүз һәм аның бирелеше, мәгънәләре.
14. Эндәш сүз һәм аларның бирелеше,
15. Тиңдәш кисәкләр.
16. Эмоциональ-экспрессив синтакси чаралар.
17. Жөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше.
18. Жөмләнең синтагмаларга бүленеше.
19. Хикәя, сорау, боеру, тойгылы жөмлэләр.

20. Бер составлы жәмләләр.
21. Тулы һәм ким жәмләләр.
22. Кушма жәмлә синтаксисы
23. Тезүле һәм ияртүле бәйләнеш.
24. Синтетик һәм аналитик кушма жәмләләрнең үзара синонимлыгы.
25. Катлаулы кушма жәмлә.
26. Текстның мөгънәви бөтенлеге.
27. Текстның коммуникатив бөтенлеге.
28. Чит сөйләмле текст.
29. Тезем.
30. Тыныш билгеләре һәм интонация, аларның мөгънә белдерүдәге рольләре.

7.1. Основная литература:

Татарча сөйләшик = Давайте говорить по-татарски = Let's speak tatar : [уку әсбабы] / К. С. Фәтхуллова, Ә. Ш. Юсупова, Ә. Н. Денмөхәммәтова ; [ф. ред. Р. Р. Жамалетдинов ; инглиз тел. тәрж. Д. Р. Шәрифиллина] .? Казан : Татарстан китап нәшрияты, 2012 .? 310 б. - 40 экз

Мирзагитов Р.Х., Сагдиева Р.К. Современный татарский язык. Синтаксис
<http://tupar.kfu.ru/course/view.php?id=419>

Синтаксис современного русского языка : учебное пособие / А.Ю. Чернышева ; Казан. (Приволж.) федер. ун-т, Филол. фак. ? Казань : [Казанский университет], 2011 .? 159 с. 276 экз.

7.2. Дополнительная литература:

Татар синтаксисы : югары уку йортлары өчен дәреслек / М. З. Зәкиев .? Казан : Мәгариф, 2008 .? 398 с. - 115 экз.

Юсупова Ә.Ш., Нәбиуллина Г.Ә., Денмөхәммәтова Ә.Н., Мөгътәсимова Г.Р. Татар теленнән практикum. - Ихлас, 2009. - 182 б. - 15 экз.

Урта мөктәптә татар теле укыту. Гади жәмлә синтаксисы : 7-11 нче сыйныф укытучылары өчен кулланма / Н. В. Максимов, З. В. Шәйхразиева .? Казан : Мәгариф, 2008 .? 111 б. - 1 экз.

Татар теленең диалектлар синтаксисы тарихыннан / Л. Янсаева // Фән һәм тел = Наука и язык : Фәнни-хәбәри журнал / Казан шөһәре хакимиятенең жәмәгать оешмалары һәм ММЧ белән элемтә идарәсе; Татарстан Фәннәр Академиясе; Бөтендөнья татар конгрессының Башкарма комитеты; Казан дәүләт архитектура-төзелеш академиясе .? Казань., 2006 .? ♦4 .? Б. 50-52. - 1 экз.

7.3. Интернет-ресурсы:

<http://kitap.net.ru> - Татарская электронная библиотека

http://old.kpfu.ru/f11/bin_files/15.pdf - Хәзерге татар әдәби теле синтаксисы

<http://www.belem.ru> - Татар телендә Интернет-белем үзәге

<http://www.ruenglish.com/html/КТ/Ezine/46.htm> - Программа дисциплины Синтаксис татарского языка.

<http://www.suzlek.ru> - Татарча-русча сүзлек

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Синтаксис современного татарского языка" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Технические средства для проведения активных и интерактивных форм обучения:

1. Мультимедийная аудитория .
2. Электронно-библиотечная система "Книгофонд"

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 032700.62 "Филология" и профилю подготовки Прикладная филология (Татарский язык и литература, английский язык) .

Автор(ы):

Сагдиева Р.К. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф. _____

"__" _____ 201__ г.